«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Управлінський облік)»

на 2023-2024 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс, 6 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Облік і аудит»
Спеціальність	071 Облік і оподаткування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну, науковий ступінь і вчене звання, посада

Любимов Микола Олександрович
к.е.н.,доцент,
доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту

Контактний телефон	+38-095-427-87-95
Електронна адреса	liubymov@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	http://www.buhoblic.puet.edu.ua/forstdz.php
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1431

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у студентів знань та вмінь щодо формування системи наукових знань з організації та методики управлінського обліку, їх практичного застосування, вдосконалення з урахуванням передового зарубіжного й вітчизняного досвіду відповідно до потреб менеджерів та в умовах змін
Тривалість	6 кредити ЄКТС/180 годин (лекції 18 год., практичні заняття 54 год., самостійна робота 108 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття, дискусії, вирішення ситуаційних завдань, , метод мозкового штурму, методи усного контролю і самоконтролю
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист виконаних практичних завдань та завдань для самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: екзамен
Базові знання	Наявність ґрунтовнихзнань з вищої та прикладної математики, економічної теорії, мікро- та макроекономіки, менеджменту, фінансового обліку, звітності підприємства, обліку за видами економічної діяльності
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
• Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності (ПР03) • Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень (ПР04) Володіти методичним інструментарієм обліку,	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК01) Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК02) Здатність працювати в команді (ЗК03) Здатність працювати автономно (ЗК04) Здатність бути критичним та самокритичним (ЗК07) Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК08) Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і

аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств (ПР05) Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації. (ПР08) Ідентифіковувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств. (ПР09) Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві (ПР15) • Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття (ПР17) • Аналізувати розвиток систем, моделей і методів бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на підприємстві. (ПР18) • Володіти інноваційними тренінговими технологіями, обґрунтовувати вибір та пояснювати застосування нової методики підготовки і надання інформації для потреб управління суб'єктом господарювання (ПР24)	письмово (ЗК09) Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій (ЗК11). Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування(СК02) Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення (СК03) Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень (СК05) Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів (СК08)

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Організація управлінського обліку,системи обліку і калькулювання		
Тема 1. Мета, зміст і організація управлінського обліку.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	1.Ознайомлення зі змістом монографій, присвячених розвитку управлінського обліку 2.Скласти термінологічний словник до теми
Тема 2. Склад витрат діяльності.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферат на тему «Особливості складу витрат за видами діяльності: у торгівлі, освітній, банківській діяльності, у агроформуваннях, автотранспортних, будівельних підприємствах»
Тема 3. Класифікація і поведінка витрат	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	1.Підготувати повідомлення з таких питань : 1.Технологічний аналіз поведінки витрат. 2. Регресійний аналіз поведінки витрат. 3. Спрощений статистичний аналіз поведінки витрат. 2.Скласти термінологічний словник до теми
Тема 4. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	1.Сформувати таблицю порівняння методів калькулювання та обґрунтувати доречність їх використання в залежності від галузі господарювання та цілей управління. 2.Скласти термінологічний словник до теми
Тема 5. Облік і калькулювання за повними витратами	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	1.Підготувати доповіді на теми: «Розподіл непрямих витрат на виробництво спільних продуктів»; «Розподіл виробничих накладних витрат з використанням різних баз розподілу» 2.Скласти термінологічний словник до теми
Тема 6. Облік і калькулювання за	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять;	1.Підготувати реферат на тему «Багатоступеневий розрахунок

неповними (змінними) витратами.	виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	маржинального доходу в умовах багато продуктового виробництва» 2.Скласти термінологічний словник до теми
Тема 7. Облік і калькулювання за нормативними витратами	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	1. Підготувати реферат на тему «Облік відхилень від стандартних витрат у різних системах калькулювання». 2.Скласти термінологічний словник до теми
Модуль 2.Специфічні методики управлінського обліку		
Тема 8. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	1. Підібрати відео-лекції з теми 8. 2. Побудувати графіки точки беззбитковості , взаємозв'язку «прибуток-обсяг», маржинального доходу на основі самостійно підібраного цифрового матеіалу 3. Підготувати реферат на тему «Аналіз чутливості прибутку: ситуація зміни обсягу продажу та постійних витрат; зміни ціни та обсягу продажу; зміни величини змінних витрат 4. Скласти термінологічний словник до теми
Тема 9. Аналіз релевантної інформації для прийняття управлінських рішень	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	1.Підготувати повідомлення на теми : 1.1.Визначення оптимального економічногой розміру замовлення (опти- мальної партії) табличним та графічним методом. 1.2 .Сутність стратегії максимізаціі максимальних результатів. 1.3 .Сутність стратегії максимізації мінімальних результатів 1.4 .Сутність стратегії мінімізації максимального жалю. 1.5 .Вирішення моделі лінійного програмування. 2.Скласти термінологічний словник до теми
Тема 10. Бюджетування та контроль	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	1. Підготувати реферат на тему «Методика підготовки фінансових бюджетів» 2.Скласти термінологічний словник до теми
Тема 11. Облік і контроль за центрами відповідальності	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	2. Підготувати реферати «Оцінка діяльності центрів відповідальності», «Подвійна трансфертна ціна». 2.Скласти термінологічний словник до теми

Інформаційні джерела

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ОСНОВНА

1. Голов С.Ф. Управлінський облік: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2018. – 400с .
2. Глобальні принципи управлінського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу:. https://zakon.help/article/globalni-principi-upravlinskogo-obliku/
3. Карпенко О.В. Управлінський облік [текст]: навч.посіб.//О.В.Карпенко, Д.В.Карпенко – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.
4. Карпенко О.В.Управлінський облік [Електронний ресурс]:дистанційний курс для студентів спеціальності 071 „Облік і оподаткування" / О.В. Карпенко – Полтава : ПУЕТ, 2020 – Режим доступу : http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1431
5. Пилипів Н. І., Максимів Ю. В., П'ятничук І. Д. Управлінський облік : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. Електронні дані. – Івано-Франківськ, 2018. 380 с
6. Плаксієнко В.Я.Управлінський облік : навч. посіб. [для студ. вищих навч. закл.] / За ред.В. Я. Плаксієнка. Полтава : ПП «Астрая» 2018. 250 с.
7. Сіренко Н.М.Управлінський облік у схемах і таблицях. Навчальне видання. / Н.М. Сіренко, І. В. Баришевська/

Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв. 2018. 69 с.
8. Управлінський облік : підручник / О. В. Фоміна, О. А. Мошковська, О. О. Августова [та ін.] ; за заг. ред. О . В. Фоміної. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. – 228 с.
9. Фоміна О.В.Управлінський облік у торгівлі : монографія / О.В. Фоміна. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 468 с

ДОДАТКОВА

10. Дерій В.А. Витрати і доходи підприємств у системі обліку та контролю: монографія. – Тернопіль: ТНЕУ, Економічна думка», 2009. – 272 с.
11. Карпенко О.В. Інституційний підхід до розвитку управлінського обліку// О.В. Карпенко, Д.В.Головіна , В.С. Муковіз // Науковий вісник ПУЕТ,серія Економічні науки, 2018 – №3 – С.9-15.
12. Карпенко О.В. Управлінський облік: організація, методологія, методика викладання: Монографія. – Полтава: РВВ ПУСКУ, 2005. – 341 с.
13. Карпенко О. В. Неповна собівартість: теорія і практика обліку, аналізу, контролю: монографія / О.В. Карпенко, Г.О. Соболь. — Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. — 241
14. Куцик П. О. Управлінський облік операційної діяльності підприємств оптової торгівлі : монографія / П. О. Куцик, В. І. Бачинський, О. А. Полянська [за заг. ред. П. О. Куцика]. – Львів : Видавництво "Растр-7", 2015. – 312 с.
15. Нападовська Л.В. Управлінський облік: Підручник / Л.В. Нападовська – 2-ге вид., доопрац. та доп. – Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2010. – 648 с
16. Пилипенко А.А. Формування обліково-аналітичного забезпечення управління витратами підприємств та об'єднань : монографія /А.А. Пилипенко - Х.: Вид. ХНЕУ, 2011. – 344 с.
17. Соболь Г. О. Бюджетування на основі калькулювання неповної собівартості як інструмент контролю / Г. О. Соболь // Організаційно-методичні аспекти удосконалення управлінського обліку суб'єктів господарювання: звіт з науково-дослідної теми [номер державної реєстрації 0109U006955] / О. В. Карпенко, Г. О. Соболь [та ін.]. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2016. – 355 с. – С. 139–149. + [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/5824
18. Огійчук М. Ф. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами : підручник / за ред. М. Ф. Огійчука. – 6-е вид., переробл. і доповн. – К. : Алерта, 2011. – 1042 с.
19. Прохар Н.В. Облік доходів, витрат і фінансових результатів: проблеми теорії та практики: монографія/ Н.В. Прохар, Ю.О.Ночовна. – Полтава:ПУЕТ, 2012. – 257 с.
20. Фаріон І.Д.Управлінський облік [текст] : підруч./ [І.Д.Фаріон,Т.М.Писаренко].- К.:Центр учбової літератури, 2012.
21. – 792 с.
22. Реслер М.В. Облік витрат та доходів операційної діяльності: монографія / М.В. Реслер. – Мукачево: Карпат. вежа, 2009. – 205с.
23. Фоміна О.В. Сучасні тенденції розвитку обліку витрат. Бізнес Інформ. – 2019. – № 2. – С. 294–300
24. https://www.youtube.com/watch?v=ujc-WR0bmJ8&feature=youtu.be
25. http://federation.faaf.org.ua/novini/147-44427834.html

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. - Загальне програмне забезпечення: пакет програмних продуктів Microsoft Office (Word, PowerPoint, Excel); мережеві сервіси Google.

2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни:

– «Управлінський облік» для студентів спеціальності 071 „Облік і оподаткування" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1431

– Аудіо-відео консультація з дисципліни «Управлінський облік».

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- **Положення про організацію освітнього процесу** *http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozheniye_ob_organizatsii_obrazovatelnogo_protsessa.pdf.*
- **Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти** http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_poryadok_ta_kryteriyi_ocinyuvannya_znan_vminta_navychok_zdobuvachiv_vyshchoyi_osvity_2020.pdf
- **Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості** *http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_mobilnist.pdf.*
- **Положення про повторне навчання** *http://puet.edu.ua/sites/default/files/poloz_pro-povt-navch.pdf* .
- **Політика щодо відвідування**. Навчання відбувається в режимі он-лайн за допомогою дистанційних технологій.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт та поточних тестів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. В ПУЕТ діють:

- **Кодекс честі студента** (*http://puet.edu.ua/sites/default/files/kodeks_chesti_studenta_.pdf).*
- **Положення про академічну доброчесність»** (*http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_2020.pdf).*
- **Положення про запобігання випадків академічного плагіату** (*http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_zapobigannya_vypadkiv_akademichnogo_plagiatu.pdf).*
- **Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:**
- **Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти** (*http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_poryadok_perezarah.rez-iv_navchannya_zdobutyh_v_inozemn._ta_vitchyzn._zvo_2020.pdf).*
- **Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти** (*http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_mobilnist.pdf).*
- **Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти** *посилання; інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) (*http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_zarahuvannya_rezultativ_neformalnoyi_osvity_0.pdf)*.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

- **Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій** *(http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_pravyla_vyrishennya_konfliktnyh_sytuaciy_u_vnz_puet_2020.pdf)*
- **Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену** *(http://puet.edu.ua/sites/default/files/poloz_pro-apel_pidscontr.pdf)*
- **Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції** (*http://puet.edu.ua/uk/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi).*

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

- Психологічна служба: (*http://puet.edu.ua/uk/psihologichna-pidtrimka-v-puet).*
- Уповноважений з прав студентів ПУЕТ (*http://puet.edu.ua/uk/studentskiy-ombudsmen*)
- Уповноважений з прав корупції (*http://puet.edu.ua/uk/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi)*.

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» http://puet.edu.ua/uk/bezpeka-zhittiediyalnosti

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-7): виконання навчальних завдань (19 балів); завдання самостійної роботи (7 балів); поточна модульна робота (5 балів)	31
Модуль 2 (теми 8-11): виконання навчальних завдань (10 бали); завдання самостійної роботи (4 балів); поточна модульна робота (5 балів)	19
Виконання тестів вихідного контролю	10
Екзамен	40
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	**Оцінка за національною шкалою**
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни